

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Dijous 3 de Novembre de 1898

Núm. 3.743

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1
n provincies trimestre. 3/50
Extranger i Ultramar. 1
Anúncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de

Oberta tota la nit

TÓS

La que paga més contribució de la provincia.

Ceps americans

Hort de D. PAU ABELLÓ (prop de la carretera de Tarragona)

ARRÈLATS SUPERIORS.—PREUS VENTATJOSOS.—AUTENTICITAT GARANTIDA.

Pera tractar, al mateix hort ó á casa del propietari, carrer del Roser, núm. 4.

Secció doctrinal

Las declaraciones DE DON MANUEL DURAN Y BAS

Lo criteri del mestre

—Propagador dels més antics a Espanya de las teorías de la escola histórica ampliament compresa, puig vaig aplicar son criteri com á catedràtic en 1850 en la Universitat, y com escriptor en 1855 en lo «Diario de Barcelona» y en mos «Estudios políticos», han format desde allavors la meua doctrina jurídica y política las lleys eternas del ordre moral, los elements fonamentals del ordre social, los elements constitutius de nostra nacionalitat—idèntichs en alguns punts, diversos en altres, en los varis territoris de la Península—y las ligitimas necessitats de cada época en nostro país.

Per aixó he seguit constantment lo moviment regionalista á Espanya, ab lo doble interés del home de escola y del home polítich que, per naturalesa indocil á la disciplina de partit, ha cregut sempre, contra oposadas prácticas, que governar es dirigir lo desenrotlló y la aplicació de las forsas socials envers la civilisació dels pobles, dins de las condicions de temps y de lloch.

Contestant ara sobre mon concepte respecte al regionalisme de Catalunya, que es onada que creix, dech dir que no'm regonech ab prou autoritat pera ésser consultat; que crech, no obstant, poguer contribuir á que 'l fet social sia ben conegut; y que, respecte á solucions, consideraré en son dia com deber meu ampliar en lo Senat las pocas que á la carrera, per falta de temps, puch apuntar com ideas de política general, y més que en altre concepte en lo de indicació d' un criteri, en mon darrer discurs pronunciat en aquella Cambra. Es probable que allí, en forma de proposicions de ley ó en altra més adecuada, desenrotlli allavors lo que en periódichs y en las Corts tinch dit sobre alguns punts, fa més de quaranta anys, no sols sobre lo que al esperit regionalista se refereix, sino sobre reformas que considero essencials é immediatas en l' ordre parlamentari, en lo sistema electoral, en tots los organismes y funcions de l' Administració general y local, en Instrucció pública, en l' ordre jurídic, en lo tributari, y, ab ell, en las grans institucions de foment de la riquesa de la nació, y en l' organisme de las nacions en que denhen viure los que á la producció concorren, desde 'ls que en ella representan la acció del capital fins los que cooperen á la mateixa ab la aplicació immediata de sa inteligencia y de sas forsas musculars. En molts punts mas solucions s' armonisaran, sens dubte, quan menos per son esperit, ab pocas de las de cada localitat pera la seva vida històrica.

Errorrs polítichs

Es lamentable que á Espanya 'ls Governos y 'ls partits viscan més la vida de la imaginació que la de la observació dels fets. Los estadistas recorren sovint sa nació; se posan en contacte ab las classes influyents en

la societat, y poden apreciar directament los fets y sas causas; altre es d' ordinari lo procedir dels polítichs espanyols, los quals, si recorren lo país, ab prou feynas si's comunicen ab los homes ab quins comparteixen las opinions que representan; y si desde las alturas del poder volen aplicar lo que han observar al extranger, desconeixen, ab frecuencia, si ha Espanya hi ha condicions apropiat para sa implantació, ó si aquesta necessita que las ideas y las costums se preparin ab temps pera acceptarho y deixerho fructificar.

Quant han contribuít las tendencias al cosmopolitisme, y 'ls atanyes d' uniformitat á destruir institucions útils, y á fer abortar altres que, prudentment introduhidas, haurían arraigat ab lo temps y adquirít forsa secular!

No son agenas aquestas ideas á la apreciació del regionalisme á Catalunya. Desde ara es impossible desconèixer un fet, ó sia que, en espay de pochi mesos, s' ha convertit en una tendencia de la opinió pública, tendencia que será més ó menys duradura, pero que avuy no's pot desconèixer en sa realitat, ni despreciarse en sa influencia. Y fets d' aquesta naturalesa mereixen conèixer, encare que sia somerament, en son origen, en sa extensió y en son possible pervindre.

Origen del regionalisme

Pera apreciar be en son origen lo regionalisme de Catalunya com tendencia, es necessari remontarse á la formació y desenrotllament de la antiga nacionalitat catalana, á la manera com s' uní aquesta á la de Castilla; al ordre de relacions en que han viscut abduas, unidas, no confosas; á la reparició de sas diferencias històricas, ab revelacions d' antagonismes, en la época contemporánea; á las causas que justifican pera uns, que explican pera altres las formas que han pres las manifestacions de tals diferencias, y als diversos judicis que poden formarse sobre si sempre han estat latents eixas causas, y si hi ha exageració en uns, en presentarlas com memorial d'agravis, ó hi ha hagut imprevisió y temeritat en altres, al no aténdrelas oportunament, y, per lo contrari, aumentarlas y provocar enutjs. Altras influencias poden haver contribuít al origen y creixement del regionalisme á Catalunya; pero las de pur carácter literari, las de naturalesa económica, y molt especialment los atachs á la lligislació catalana y á la llengua del país, sobre tot las dos últimas, més que distintas, son expressió enérgica de la causa històrica anteriorment expressada. Si aquesta causa degué condensarse en pocas paraules, com forma del pensament de lo que s' anomena *catalanisme*, pogué dirse que hi ha un poble ab vida històrica que no vol morir en los brassos d' altre sense que 'l repugni viure ab ell com germá.

Importancia y tendencias del regionalisme

En quant á la forsa y extensió del regionalisme en los presents dias, es necessari distingir entre las tres agrupacions que actualment alimentan á Catalunya la opinió pública en semblant direcció.

Hi ha regionalistas de doctrina, regionalistas de sentiment, y regionalistas d' ocasió. Los primers son

los més antics. Lo núcleo de personas que 'l forman, d' ilustració, de conviccions, arden en sa fé y actius per l' entusiasme, no's limitan á la propaganda; atenen á la organizació de las forsas y van invadint successivament las principals Corporacions del país; sa última aspiració es la autonomia de Catalunya, pero dins d' Espanya, com Estat que podriam anomenar peninsular. Defensen sa doctrina en lo terreno de la sociología, de la historia y ab l' exemple d' altres nacions; y 'ls més pensadors sostenen que la obra ha de ser lenta, pero contínua; que ha de farse, pera lo definitiu, una labor d' educació en lo país, pero que, també, en alguns ordres deu la tasca comensar sense trigar.

Los regionalistas de sentiment, uns ho son per pur y entusiasta amor á Catalunya, á la qual han vist moltes vegadas maltractada en son carácter, en sas tradicions, en sas ligitimas interesses, y altres per antagonismes de rassa, en lo qual—convé reconèixerho—no 'ls van en saga fills d' altres provincias, de segur no los més ilustrats y de més elevats sentiments, donchs per fortuna n' hi ha en las mateixas tan dignes, com los millors de Catalunya, de viure junts en hermosa confraternitat.

Y forman l' última classe los convertits recentment al regionalisme, y que justament dolorits per lo dany que han suferit en sos ligitims interesses, gracias á antics errors de la Administració central y la pérdida de nostre poderiu colonial, ó cansats del omnipotent esperit d' absorció per part del poder central y de sos representants, aixís com de veure motejada sempre de pur «provincialisme» tota defensa dels ligitims interesses locals, tornan las ulls enrera y consideran que á nostra decadencia política y económica han contribuít en gran part nostres sistemas de govern y la direcció que 'l poder central ha donat á la política general del país.

Per sentiment de reacció, més que per moviment reflexiu, han vingut las classes industrials y mercantils, sobre tot, á aumentar la forsa del regionalisme á Catalunya; y ab tendencia principalment inspirada en los interesses materials, tant ó més que en los d' altra classe, buscan avuy un cambi radical en los organismes polítichs, administratius y econòmichs del país en lo fondo, més que com convicció, com protesta; més que com nou sistema, reflexivament elaborat, com condenació del en que han viscut los que poden ser responsables de nostres desastres presents, de nostra positiva decadencia.

Esperansas y perills

¿Pot predecirse 'l porvenir de lo que, en lo moment present, no cap desconèixer que es tendencia bastant general de la opinió pública á Catalunya? Real aquest fet, se donarà lo degut valor á sa importancia en lo dia d' avuy, y á la trascendencia que en lo de demá pogué tenir la completa repulsió d' aquella tendencia, en los organismes del Estat? Influirán los prejudicis en desdenyarla, ó per lo contrari, considerantla com un factor en la gravetat dels numerosos problemas pendants de solució en nostra patria, será objecte d' estudi, ab elevat esperit de previsió, ab verdader sentiment de concordia, com un dels múltiples elements per a

la regeneració de nostre país? Sia ab criteri oportunista, sia ab verdader pensament de govern, s'estudiarà per sa realització a mida que correspongui, lo que en la doctrina general del regionalisme hagi d' immediatament admirable y práctic; lo que requereixi condicions de successiva educació en lo país, y lo que per a mes adelanto exigeixi reformes generals en lo sistema total de la governació del Estat, pera armonisar ab ell aquelles altres que en lo corre dels temps poden introduhirse, de caràcter purament regional?

Que la regeneració del país es necessari, he sigut dels primers en dirho, fa dos mesos, en lo *Diario de Barcelona*; fa un ó poch mes en lo Senat; aquí s' ha aixecat á contradiho? Donchs he; si prompte no s' acut als diversos remeys radicals que son indispensables pera conseguirla, no en breu temps y com per miracle, sino ab incansable labor, ab actes de diverses classes, ab múltiples esforços, ab firmes y elevats propòsits, ab ampli esperit de renovació del caduch y de lo despregiat; atenant tant als interessos morals com als materials del país, donchs en tots junts se resumeix la vida nacional; y pera aqueixa patriòtica empresa no's prenen en compte totes las forsas. totes las tendencias, totes las aspiracions en quant sien racionals y práctic, demanant consell á la historia y á l' experiència, los problemas socials quedarán en peu; y no ha de ser en l' estat de perturbació en las idees, d' inseguritat en los interessos y tal vegada de eferescencia en las passions, per ahont podrá arribarse á la regeneració de la patria.

Una carta que l' general Polavieja ha escrit á sos amichs de Saragossa conté declaracions que de segur cridarán l' atenció dels lectors. La publica lo «Diario de Avisos» de dita ciutat y diu aixís:

«Veig ab pena que ls periòdichs de provincies se prestan, ab dubtosa bona fé, al joch d' alguns polítichs de la cort que inventan unions ó separacions, segons los plau.

La noticia de la meua unió ab en Silvela l' han publicat varias vegadas y altres tantas s' ha desmentit, encare que anaren mes depressa á consignarla que en rectificarla.

Pot vosté assegurar á qui vulgui, y fins publicar aquesta, que jo no seré may individuo ni jefe de la unió conservadora. Dos vegadas ha estat en Silvela á casa meua aquestos dias y ha sentit en abdós la mateixa contestació.

Jo no puch, ni vull separarme de las idees exposadas en ma carta-manifest; si ell las accepta sense modificacions ni atenuacions, tindrà ma simpatía, may ma sumissió. Pero no vull pactes en la sombra: si está conforme ab lo programa meu, que ho digui al país sense embulls ni frases habilidosas.

Es dir, que jo coloco la cuestió d' unions personals molt per baix de las idees, y, per lo mateix, no faig cuestió la dels puestos que ha d' ocupar cada hù.

Pera mí, segons vaig dir á rahó de la publicació del manifest en carta á D. Joan Sallares, que vostés publicaren en lo «Diario de Avisos», lo més agradable sería trobar persona que's prestés á servir dignament lo primer puesto en aquesta obra de regeneració nacional. Si hi fos, ab las condicions de caràcter é inteligencia que's necessitan, ab ánima y vida l' ajudaría, puig los que'm coneixen, saben que no es l' ambició la que'm guía.

Camilo G. de Polavieja.

26 d' octubre de 1898.

Espigolant

En un article del «Diario de Barcelona» firmat M. R. se donan algunas noticias estadísticas, extretas del anuari Block, del comer d' Espanya ab Filipinas, pera tractar de demostrar que la conservació de las Filipinas no te tan d' interés baix lo punt de vista agricól, que baix lo junt de vista industrial.

Efectivament ho creyem aixís; empró no sabem que vol probar ab aixó com no sigui la fal-lera de convertir á Espanya en un país exclusivament agricól, qu'exporti los seus productes de la terra á cambi del sacrifici d' algunas industrias.

Ara bè, aquesta idea es cert qu' está defensada per alguns, pero cosa ben estranya, los seus defensors solen ser los importadors d' articles manufacturats, mes que ls mateixos agricólors:

«L'agricultura pert mes que guanya ab la possessió de Filipinas, ja que'ns envian cinch vegadas mes productes de la terra, que no ls en enviem nosaltres.»

Ara bè, quins son aquestos productes qu' ens envia Filipinas.

Son donchs cocos, tabaco en rama, yute y sucre; fustas especials, cotó y en una paraula productes que cap dels propietaris pot encara assegurar que aquí se produhirán bè y ab ventatjes possibles.

Los grans pobles precisament tenen y sostenen las sevas colonias pera comerciar ab los productes de la terra, que las regions tropicals ofereixen ab riquesa y abundancia, impossible de competir per Europa.

Si Espanya s' empenya en esser exclusivament productora d' alguns d' eixos articles, se convertirá irremisiblement en colonia d' una altre nació mes industrial, perque l' Estat no's pot mantenir en lo rang de nacions modernas.

Lo que hauria calgut y cal mirar, si las Filipinas quedan per Espanya, es que ls ports del Mediterrani siguin, per medi d' acertadas midas administrativas, los diposits naturals de tots los productes de Filipinas pera la seva venta á Europa.

Ahir mes de las dos terceras parts del seu comer d' exportació se'ns escapava cap á las demás Nacions y aixó no obstant y esser colonia d' Espanya; si ls productes de Filipinas haguessin tingut lo preu natural marcat en los ports d' Espanya d' altre manera nos haurien considerat los tágalos y altres hauria sigut la seva conducta respecte dels dominadors.

CRÓNICA

Observacions Meteorològicas

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT
del dia 2 de Novembre de 1898.

Horas d'observació	Baròmetre aneroide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	757	80	.	5'1	Ras	
3 t.	758	75	.			

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Mínim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. 37	9	15	O.	Cumul	0'3
3 t.	Sombra 26		22	O.		0'3

Anàrem al cementiri, no fa gayres dias, era á la tarde; al poch temps de caminar, se senti lo soroll de

passá pel costat un carro mortuori que portava al cementiri un cadavre tancat en una caixa d' aspecte pobre, al tornar ja del camp sagrat y á mitj camí de ciutat, altra volta rodar de carruatje... après lo trotar de cavalls... corrent passá la carretera un altre cotxe dels morts... també hi conduhia altre mort á la terra del silenci... la caixa, sense cap classe d'ornamentació, indicava que també perteneixia á alguna familia pobre... primer un... después un altre... si n'hi portarían algún més encara avay... y al trot... hi deu haver feyna de debó aquesta tarde, pensarem... vaja no's pot esser pobre per cap diner! com los hi portan allà... en aquell clòs... abandonats y corrent, sembla que á tothom fassin nosa y que s' hagin de treure aviat de la vista dels que quedan... com si al cotxero fins li sapigués greu de que ls cavalls portessin la carga cinch minuts més... pero potser no es aixís... potser sia que, com als pobres de tot arreu los treuen, al esser morts y conduhirlos á la fossa, denhen cridar als cavalls ¡arril! per por de no trobarhi lloch... ¡com n'hi tants en aquest mon!... y l' cotxero deu pensar... ¡arril! que hi arribin com vulguin... no hi fa res... aquest ray, que no hi té gayres coneguts, ni parents ni benivolents... ¡cuantas consideracions fa fer lo veurtr trotar los cavalls d' un carro mortuori al portar un cadavre al cementiri!...

Senyor don Josaph María Borrás: preguém á vosté, y no dubtém nos escoltará, perque tenim en compte los bons sentiments de vosté, que cridarà en la Alcaldia als amos dels cotxes mortuoris y ls hi manará terminantment que no permetin may als seus dependents lo portar al trot los cavalls sempre que condueixin algún cadavre al cementiri.

No li sembla senyor Alcalde que's mereixen una seria correcció?

Lo dia de Tots-Sants transcorregué en nostra ciutat sens lo més petit detall desagradable apesar de que eran en gran número los forasters dels pobles de la comarca á qui doná hostatje.

Algunes de las principals societats y cafés públichs desde las onze del matí se vegeren continuament visitadas ab motiu dels dolos que tenian exposats y que rifavan; pero la animació aquesta se generalisá á la

tarde y nit en la qual se feya molt dificultós lo tráizit per los seus espayosos locals.

Las festas que tenfan organizadas las societats resultaren totas lluhidas y á las funciones del Teatro Fortuny hi assistí una concurrencia que omplía casi tota la sala.

A quarts de nou del vespre d' ans d' ahir á la taquilla del Teatro Fortuny se despatzavan butacas al preu dles assientos fixos.

Lo magnífich Ajuntament de la important vila de Poboleda, segons carta que tenim de son digne president, en sessió que va celebrar lo dia 30 del passat Octubre va pendre l' acord per unanimitat d' adherirse á la exposició que l' Excm. Ajuntament d' aquesta ciutat aixecá á la Excm. Diputació provincial de Barcelona.

Molt nos plau que en aquella comarca del Priorat ahont mes rabó tenen d' anar contra l' centralisme, surtin entitats com l' Ajuntament del referit poble interessantse per la sort que ls espera si va seguint lo mateix estat de cosas avuy imperant, y per lo tant aconsellém á las Corporacions populars de la referida encontrada que'n prenguin exemple.

S' ha encarregat de la direcció del «Diario del Comercio» de Tarragona nostre company en la premsa D. Manuel Menendez y Menendez.

Fa dos ó tres dias instavam al senyor Alcalde per que manés retirar la escala ó lo que siga, que fa tant de temps está embrassant la plassa de Prim, y no obstant aixó, ahir continuava allí aquell armatost, desdint de la policia urbana y sent objecte de la critica del numerós públich que per allí tranzita.

Com lo senyor Borrás nos té acostumats á atendre totas las peticions justas y que en benefici del públich se li fan, no atiném á que obehirá la seva passivitat en aquesta ocasió, donchs ningú s' explica la complascencia que's guarda ab los interessats, en perjudici del públich.

Ab lo quadern 348 del periòdich «La Guirnalda y La Bordadora», además del plèch de dibuixos, imprés ab multitud de colors y son interessant text, reparteix vuyt pàginas de folletí de «El Tratado del bordado artístico», obra utilíssima á las senyoras professoras y á tota persona aficionada á tan hermós art.

La secció dramática de la societat «El Alba» está activant los assaigs de la grandiosa llegenda de gran aparato «El nuevo Tenorio».

Dita obra será posada en escena ab tota propietat lo próxim diumenge.

Ahir, dia fixat per la Lley s' havia de constituhir la nova Diputació provincial, comensant las sessions ab la mesa interina y seguint ab los travalls d' organació definitiva de la mateixa.

Per no haverse reunit suficient número de senyors regidors ahir l' Excm. Ajuntament no va poguer celebrar sessió de primera convocatori.

Nostre company en la premsa, lo jefe regional de la Unió conservadora de Tortosa, don Pau Canalda y Foguet, ha sigut objecte d' un escandalós robó comés en sa finca de «Molins de Anronta» lo 26 del actual.

La casa de camp de dita finca fou saquejada y des-trossada portas y panys, emportantse los lladres bastantes ampellas de ví, dos armas de foch y l' ví contingut d' un hocoy, així com los cunills que allí's criavan.

Sentim lo percans succehit al senyor Canalda y li aconsellém posi «cepos» dels usats pera la cassa de guineus, que es lo únich que atemorisa á aquells.

Llegim en un colega de Barcelona.

«La Associació de propietaris del Centre del Euzanxe ha contestat á la consulta de la Excm. Diputació provincial sobre la conveniència de que aquesta s' encarregui del repartiment, recaudació é investigació de las contribuciones directas, mediant un concert económich ab l' Estat, en lo sentit de que es molt necessaria dita reforma, sempre que á la mateixa acompanyi la de la lley electoral.»

En la segona quinzena d' Octubre del periòdich d' agricultura práctica. «L' Art del Pagés», s' inserta una sollicitud dirigida al senyor Ministre de Foment, en la que ls planteristas de ceps americans demanan una aclaració ó la modificació de la R. O. de 22 d' Agost últim en lo sentit de que ls sarments y arrelats

de plantes procedents de provincies floxerades, pugan importar-se a altres que s' trobin en igual cas, com ha vingut fentse fins ara, encare que hagin de tranzitar per provincies que no ho estiguin, mentres que vagin aconduhides per embletes reglamentaris ó sia en caixas suficientment sólidas.

La Reyna Natalia de Servia, donant altra nova prova de son afecte cap á Espanya, ha regalat á la Creu Roja de San Sebastián 50 trajos complets d' hivern pera 'ls repatriats malalts.

Dits trajos han vingut franchs de tot gasto. Lo recautat en la Administració de Consums en lo dia d'ahir per diferents especies puja la cantitat de pessetas 937'56.

Secció oficial

Registre civil

del dia 31 d' Octubre y 1 de Novembre de 1898

Naixements

Alfred Yagüe Montserrat, de Alfred y Merce.— Rosa Grás Jové, de Joan y Rosa.—Eugenia Laporte Andrés, de Eugeni y Adelaida.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Gabriel Mallafre Domingo, 42 anys, Hospital Civil.—María Calbet Palau, 55 anys, Creu Vermella 30.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Valentí.

Sant de demá.—Sant Carles.

Secció comercial

Moviment del Port de Tarragona

Entradas del dia 31

De Bilbao y esc. en 25 dias v. «Cabo San Vicente», de 1.1017 ts., ab efectes, consignat á D. Marian Peres.

De Barcelona en 6 hs. v. «Carmen», de 623 ts., ab transit, consignat á los senyors Fills de B. López.

Despatxadas

Cap.

Entradas del dia 1

De Marsella y esc. en 4 ds. v. «Cabo Silleiro», de 675 ts., consignat á D. Marian Peres.

Despatxadas

Pera Bilbao y esc. v. «Cabo Silleiro», ab efectes. Pera Marsella y esc. v. «Cabo San Vicente», de 1.017 ts., ab efectes.

Pera Bilbao y esc. v. «Carmen», ab efectes.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior	55'80	Cubas del 86	67'
Exterior		Cubas del 90	51'81
Colonial		Aduanas	90'
Norts	24'25	Ob. 5 0/0 Almansa	81'62
Franças		Id. 3 0/0 Fransa	42'62
Filipinas	81'75		

PARIS

Exterior	41'30	Norts	
		GIROS	
Paris	49'75	Londres	37'95

Se reben ordres pera operacions de Borsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables en Borsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Borsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	55'77	Aduanas	90'
Exterior		Norts	
Amortisable	66 35	Franças	26'40
Cubas 1896	67'		
Cubas 1890	51'87	Obs. 6 0/0 Fransa	82'37
Exterior Paris	41'15	Id. 3 0/0	42'62
		GIROS	
Paris	49'75	Londres	37'95

Ordres de Borsa pera Barcelona, Madrid y Paris.— Compra y venta al comptat de tota classe de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d' or y billetes de tots los paissos.

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Llauredó Prats, D. Joan Vallés Vallduvi y D. Francisco Prius Demestre.

Londres	à 90 dias fetxa.	
	à 8 dias vista.	
Paris	à 8 dias	
Marsella	à 8 dias	

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Plas.	Plas.	
Gas Reusense.	710	750	
Industrial Fariners		500	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	450	500	
Manufacturera de Algodón		100	
Companya Reusense de Tranvias			
Companya Reusense de Tranvias privilegiadas de cinch per 100	200		

Anuncis particulars

ESCORIAS THOMAS.—Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vilá Bou) 12.

ESCOLA MERCANTIL

DIRIGIDA PER

Don Salvador Sotorra Barrera

Mestre superior y Contador de fondos provincials y municipals

Carrer del Hospital, 5, principal.—Reus.

En aquesta escola, dedicada especialment á la ensenyansa práctica mercantil, poden los alumnos, en breu temps,

Primer. REFORMAR sa defectuosa escriptura transformantla en hermosa lletra inglesa, rápida y comercial.

Segon. Apendre, baix un procediment práctic, la TENEDURIA DE LLIBRES pera poguer desempeñar ab acert lo delicat càrrech de TENEDOR DE LLIBRES.

Tercer. Cursar los idiomas FRANCÉS, INGLÉS y ALEMANY.

Quart. Fer un estudi de CÁLCULS MERCANTILS ab operacions de BANCA y BOLSA.

Quint. Practicar la ORTOGRAFIA castellana y la CORRESPONDENCIA MERCANTIL.

Sisé. Práctica de DOCUMENTACIÓ COMERCIAL.

Nota.—S' organisa y s' porta la comptabilitat de cassas de comers en sos propis escriptoris, y s' resolen onasultes sobre organissació de comptabilitats especials.

¿Qué es hernia?

La hernia, terme facultatiu que significa lo que vulgarment s' anomena quebradura, quibranca, relaxació. (Trencat), es la separació dels teixits que forman la paret del ventre, per quina obertura surten los intestins.

¿Cómo se coneix?

Per la excrecencia, (bulto), més ó menós tou ó més ó menós gros que apareix estant dret y desapareix las mes de las vegadas tirantse al llit.

¿Quinas son sas consecuencias?

La persona que sofreix aquesta dolencia orgánica, que apareix molts vegadas insensiblement y per relaxació natural dels teixits, ó be á consecuencia d' un esfors voluntari ó involuntari, com es lo tossir ó estornudar, está exposat continuament á una mort horrible; per aixó basta una mala digestió, ó una retita inflamació en la vora de l' anella ú obertura que deix passar l' intestí pera efectuar-se la estrangulació del mateix.

Consequencia de lo dit es lo creure que qualsevol armatost mentres tingui 'l nom de braguer ja las suficient pera aliviar sa dolencia, qua nno es aixis, sino que es precis que 'l braguer sia aplicat en cada cas, per personas coneixedoras de son mecanisme, y no per mans inexpertes, que colocan braguers al atzar, com si operació tan delicada fos la cosa més senzilla.

Braguerets de cauchou, ab resort pera la prompta curació dels tendres infants.

Tirants Omoplàtics pera evitar lo carregament d' espatllas

Falxas hipogástricas pera corretgir la obesitat, dilatació y abultament del vent re.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias, ab clarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja»

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

TELEGRAMAS

Madrid 2.

S' assegura que 'l duch de Tetuán ha escrit al senyor Romero Robledo dihentli que no formarà part de cap govern sense consultarli avans y que abds se troban identificats.

—Lo dia 20 se lleccionará als quintos del reemplás de 1894.

—Lo general Martinez de Campos ha ofert al duch de Tetuán la presidencia del Senat si acepta la quefatura del Sr. Silvela.

Se diu que 'l general Chinchilla escriurá una carta al Sr. Sagasta anunciantli que abandona 'l partit liberal.

Los generals Lachambre y Pando s' unirán al senyor Gamazo.

—En un telégrama oficial expedit desde Ilo-Ilo per lo general Rios, aquest demana recursos y solicita autorissació pera lleccionar á las tropas de Manila. Participa també que enviá un barco á las islas Carolines ab queviures, y que ha comunicat ordres pera que s' embarquin en direcció á la Península tots los malalts y ferits.

—Valencia.—Ha sigut posat en llibertat lo senyor Blasco Ibañez.

La població [no se 'n ha enterat encara, á de la hora en que s' ha verificat].

—Aquesta tarde s' ha enfonzat un pontet sobre 'l Manzanares, cayent al riu varias personas, algunas de las quals han resultat ab feridas graves.

—S' ha iniciat una huelga entre 'ls fanalers d aquesta cort, pero 'l gobernador ha conseguit evitarla y 'ls fanals s' han encés á las horas de costum.

Paris 2.

—S' han reunit los nous ministres y s' han posat d' acort sobre totas las cuestions relativas á la política interior y exterior.

M. Carlos Dupuy ha sotmés á la firma del president de la república los decretos referents á la constitució del nou gabinet.

La reunió del Consell de ministres s' ha aplassat fins lo dijous.

—Lo «Siécle» afirma que Espanya faría mal en confiar en la conciencia europea, donchs fins ara no s' ha mostrat la existencia de la mateixa.

—Lo «Soleil» diu que sería precis haver perdut lo sentit moral, pera conservar, no ja alguna admiració, sino ni sisquera l' aprechi respecte de la política dels Estats Units, y afegeix que cap govern monárquich s' atreviria á procedir com ho fan los demócratas de la república nort-americane.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Companya còmic-dramática

de don Wenceslao Bueno.

Funció pera avuy.—6.ª d' abono.—A benefici del públich.—Se posará en escena lo popular drama fantástich en 7 actes «Don Juan Tenorio» y la llegenda tràgica en 6 actes «El nuevo Tenorio».

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al paradís 2.

A las vuyt en punt.

Ferrocarril económic

de Reus á Salou

SERVEY DE TRENS QUE REGIRÁ DESDE 'L DIA PRIMER D' OCTUBRE DE 1898

Sortides de Reus: Matí, 4'10, 9'06.—Tarde, 2'32, 5'43.

Sortidas de Salou: Matí, 4'56, 10'49.—Tarde, 5'10.—Nit, 7'25.

Tranvia á vapor desde la estació del ferrocarril económic fins frente 'l carrer Closa de Mestres.

Sortidas de la estació: 11'20 matí. Sortidas de la Closa de Mestres: 8'45 matí y 2'15 tarde.

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid. Reus 26 de Septiembre de 1898.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

'SORTIDAS'

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y distos, (per Vilanova).
12'11 t. mercancias, segunda y tercera.
1'57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
9'46 m. (per Vilanova).
1'58 t. per id.
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes.)

De Reus á Mora

9'33 m.—1'04 t.—3'10 t.—7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m.—8'00 m.—12'08 t.—6'04 t.—7'36 n

De Reus á Tarragona

8 30 m.—9'47 m —2 t.—7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'20 n.

De Reus á Lleyda

8'10 m.—5'23 t.

De Lleyda á Reus

5'50 m.—3'50 t.

De Reus á Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Tarragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona,	8'30 m.
De id. per Sant Vicens,	1'30 t.
De Barcelona (per Tarragona)	9'30 m.
De id. directe	10'45 m.
De id. id.	11'30 t.
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda)	7'30 t.
De Madrid y Zaragoza	2'30 n.
De Lleyda y Huesca	7'30 n.
Dels pobles servits per peatons	9'00 m.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.
Pera id. á las 2'00 t.
Pera id. y extranjer, per Tarragona, 7 tarde.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m
Pera Tarragona, per Sant Vicens, á las 5 m.
Pera Tarragona, Valencia, Murcia y Andalusia, 7 nit.

Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y saslineas á las 8'00 m.

Pera Madrid, Aragón, Teruel, provincias vascongadas. Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1 t Los pobles servits per peatons á las 11'30 m.

Nota.—Deu tenirse present que tots los barcos que portan tropas de refors á las Antillas y Filipinas, portan també correu.

HORAS DE DESPAIG

Certificats de deu á onze matí y de 5'30 á 6'30 tarde Valors declarats y objectes assegurats de deu á onze matí y de 5'30 á 6 tarde.

Apartats de 9'30 á 11'30 matí y de 3 á 3'30 tarde y de 7'30 á 8 nit.

Llista de Correus de deu á 11'30 matí y de 3 á 3'30 t. Reclamacions de deu á detxe matí.

Nota.—Entrega de valors las mateixas horas de despaig.

SERVEY DE BUSSONS

Los dels Estanchs se recullen á las 12 del matí 6 de la tarde y 9 de la nit, lo de la Administració 5 minuts avans de la sortida de las expedicions y ls de las Estacions á la arribada dels trens correus.

Los impresos, mostrars, periódichs, papers de negocis y medicaments deuen entregarse á má en la Administració.

SERVEY DE LA CARTERÍA

Los Carters surten á distribuir la correspondencia á las 9 y 11'30 del matí—3 de la tarde y 8 de la nit.

Reus á primer d' Octubre de 1898.—L' Administrador, Luci Reso.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COM ADOB FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

Lo més económic, lo més efícas, lo mes durader

balx garantía del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOBAZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.--VALENCIA